

МУРНАКЧЫЖЫЛАРНЫҢ БИНАА АЖЫЛЫ

КУЛЬТУРА АЖЫЛЫ

Тоора-Хеминиң Культура бажынында бот-тыныгыр уран чүдү коллектиниң чоңа согуш концерттерин көргүзүп турар. Бо хүнерде бот-тыныгыр артистер эрн чыды деп, чаа чыды уткаан келээге улук концертти белеткен турар.

ЧУГУКТА: бот-тыныгыр уран чүдү бөлүмүнүн ишкеринин киржикчи Мария Шириниң мрлпн турар. Баян-биле үдөгөндө—Тоора-Хем школанын бажыны Томс Сарыг-оол.

Фот. Д. КЫСЫГБАЙНЫ.

Массалыг кижизидилге ажилының бир хевири

Көдө клубка болган айтырм, хары келээни оң киржикчилеринин кичээниң дараа туткан. Анаа дыка хөй айтырм салынган болган айтырм бузуунга хары бердигин. Школа бажылары, «Чыра-Бажы» совхозтун Хорум-Дар салбырынн тускый эртемчилери келээге баш бурунгар белеткен. Сес чыл школамын өөредилге эртемчилерин Х. Дарга дегер байдалынын дугайында айтырмаларга тодорай ха-

рыларын кылган. Брест шивонин маалымлг камгалалын дугайында номга номчула конференцияны база аркти. Номга бажыттынган өз чүдүдүн талла-биле Д. Хоалын тайыл-быр кылган. Докпак-оол, Диртк болган оон-даа еске бажылар ол номун дугайында тодорай чижектерин көргүскөн болган боттук анал-дисти кылган.

М. СЕВИБАА.

Чедиишкенин бажынар

Бистин районун киномеханиктери СЭКП-ниң XIII съездинге чаа чедиишкенин ужурагыр даш ажалдан турар. Киномеханиктерин 3 бригадалар бар, ол бригадаларынын аразында социалистик чарм калбарган.

Аянтында Монгуш Даш-оолдун киноустановкамы каш чыды улаштыр эки ажалдыг болуп турар. Оон мурнакчы арга-дуржулазын еске механиктер ботунун ажалында ажаллап, оон өөренип турары дыка өөрүчүгү. Даш-оол ботунга оонашкан планын оонадаларын үргүчү-ле ажыр куудедир анаа доктаамал аларган. Ботун долгандыр кино организаторларын тургузуп алган, көркүчүлөр ортузунга массалыг ажалдар чорудары экп. Илалыга улук наамын К. Болду-Хуна ишкеринин кино организатор болуп, көркүчүлөрүн хундуктелин чаала алган.

«Болшевик» колхозтун төүндө чүдө эки ажалдыг эвес, ында киноустановка база-ла мурнакчыларын ордуна килген. Оон механик эки Монгал көркүчүлөр ортузунга массалыг ажалдар чорударын экижткен, колхоз баштар чери болган партия организациама, көдө Совет-бисе быжыг харылдааны туткан, бо организациалар оон ажалында улук дузаны чедирип турар.

Районун көрө кинозу малчынар аалдарында, фермаларга кино көргүсүн моон мурунда чылдарга ботура, үнденин-биле экижткен. Док-Терезинде киноустановка моон мурунда үргүчү багай ажаллап келген, анаа анык уругтар Марина Хирбаа, Роза Сарыглар олар механиктер ажаллап кирген соонда, оон ажалы ам экижип, дээрлеринин өдүрүнчө кирип бар чыдар. Оларын ажалында ол салбырын удуруткучуларын, ында партия организациамамын эки дузаны чедирип турарын ыттавайн барып болбас. Район төүндө киномеханик Х. Ворбай-оол сөөлүгү үдө база-ла эки көргүчүлөргү болуп турар. Мыда Культура бажынының чөүлө-ли-биле аразында быжыг харылдааны ол тургускан.

Чоокта чаа бугу киномеханиктер район төүндө чыгып алган, бо чыдым эртен аялдарында канчаар ажаллаанын, моон сонгар чоңа кино көргүчүлөр экижидер даш канчаар ажалдарын тодорай чугаалашкан.

Барыин-Хемчик района кино четкилеринин директору.

БИСТИН ЧАРЫЖЫВЫС

Бедик түннелдиг өөредилге-кижизидилгелг ажалдыг, көргүзүп материалдары болган еске-даа дерг-херекселер-биле бүрүн хангыртанган, таарымчалыг кылдыр дериттинген школа даш чарыш Каз-Хем районун школарыннын аразында калбарган. Ук чарышты партиянын XIII съездинге уткуштур чорудуп турар.

Район школарын девискээр айы-биле дөрт бөлүккө чарган. Бистин бөлүккөсү Кундустуг, Вурен-Хем, Суг-Бажы 8 чыл школары база Бай-Сугунуң өз школазы кирип турар. Бир-ле дугаарында Кундустуг 8 чыл школазына барган бис, чүгө дээрке ук школа өөредилге-кижизидилгелг ажалы эки тургустунган. Ук школа-туе-түс школарын бажыларын баар графини белеткен. Бөлүктө хаара туттунган 42 бажылар 132 уроктарга олургушкан. Башкы буртуз школарын амыдыралында ажалыг чүчү алган бис, азы чүчү чедир сүмөлөр бис дээр-ин болуп турган.

Школарын каасталга, шимделээ көрүштүг. Улук коридорун ортузунга декоративтг үнүштерин туе-туе тургуштарга салгылаан. Ханалар-да школарын ажал-амыдыралын көргүскөн стелдидер. Школарын эи төргүн 25 өөреникчилерин аттарын хундүлөл самбыразына кириген. «Дайынчы алдарын булуңу» деп стелдиде азаларын арес-маалдыг чоруп уругтарга эки үкө-чир-чир болган. Төргөн черин өөреникчилерин музейин тыла улустун шаандалыг эт-херексел-дери кайы хөй. Тыганын девискээрин, оон мөңгүн баштыг тагарын, хоорайларын көргүскөн чүчү солун. Школарын амыдыралы төргөн

колхозтун амыдыралы-биле тулш харылда-лынын музейин экспонаттарынан көрүп болур. Кундустуг 8 чыл школарын коллективн найыралдыг, чангыс эп-сеткилгил. Ангы-ангы өөрениктерге херекселер көргүзүп материалдары школада четчир.

Неделя дургузунда уроктарга олуржуп келгенин соонда, түннел чугаалажымыннын эр-тирген бис. 5—8 класстарга математика уроктарында канчаар белеткен, көргүзүп матери-алдарын ажаллап турарын бажы өөрүнчө чугаа-лаан. Ук бажы уроктарга магнитофонну ажаллап турар. Магнитофонда бижиттинген та-йылбырын уруглар тыннан турда, бажы коткак өөреникчилер-биле ажал чорудар. Эге класс бажы-ны И. Алымын, географ В. Дунавтеин, куш-ажыл бажымы эи Белоскийин болган мате-матика бажымы П. Макарованын уроктарында хөйү билеп алган бис.

Методист М. П. Старостина билгилерин фун-даментинин тургузуп турар эге класстарга ариф-метика уроктарында болгаларын даш тургу-зарынын, чангыс азы ийн кылмынчалыг бол-галгаларын хөй кылмынчалыг кылдыр тургуза-рын чижектерге көргүзүп тайылбырлаан.

Суг-Бажы болган Вурен-Хем школарыннын бажылары математика уроктарында өөреникчил-дерин угаан-биле сан болвар мергежилеин улам сайырамын болган школада радио бедирин ажаллап, школа биле ала-нелерин амыдырал-чы харылдаанын улам быжыгларын сүмөлөөн.

А. БӨЛГҮМ-ООЛ.

Республиканын культура албан-чедеринин ажалынын хөй-ниити көрдүлөп доозулган. Иччала-даа хөй-ниити оларын ажалыныча моон сонгар көрүскөн даш ол эвес, харын хөй-ниитинин кичээниң улам куштелдир ужурут дээрл чедер билдигир. Иччалан эртен көрүл-деге илсепкейли киришпашаан, чоң-гүгү культурут хангыртанган улам ажалдыг даш солун ажалларын чо-рузуп турган база бир культуру албан чедерин болган мыда хөй-ни-ти организациаларынн бо көрүл-деге канчаар киришкенин чугаала-саан мен.

Бай-Тайга районун культуру ал-бан чедерин иштин-биле бо чылын көрүлдеге чедер кызымканай кир-жи, оон негедерин күтүстөр даш, мурунку чылдарга боларга, азын көскүлч ажалларын чорут-каанын белеткээр херек. Чижээ, «Кара-Хал» колхоз 300 киж олу-рар эки даш клубту тулуп, байыр-ладын-биле ажаллаш, ажаллап килгирген. Районун клубтары болган библиотекалары, киноустановка-лары септетинип-селитинип, кышкы ажалын байдалыга шору белетке-нип алгылаан. Көрүлде үзүндө кол-түвө — оларын культуру-массалыг болган политикжизидилгелг ажал-дарынн ийдейлг уткамы, уран мер-гежиле улам белгил.

Көрүлде Шуйнун көдө клубу болган библиотеканы, Мугур-Аксы-нын библиотеканы, районун Кунту-ра бажыны, Кара-Халдун клубу бол-ган библиотеканы, район төвүнүн киноустановкамы эки ажалдыг бол-ганын районун көрүлде комиссиязы белеткээш, Шуйнун көдө клубу бил-де Мугур-Аксынын библиотеканын республиканын көрүлде комиссия-зын кирген. Мурнакчыларынн кол-зуу шынал-ла мурнакчы.

«Мурнакчы» колхозтун клубу стуртин төүндө. Чырык-чырык со-галарыг, чынын болза хереминин иштинде тарымал иштари чаражы лонтуг жогаарга берген көстүп тур-рар. Оон баарында колхозтун Хун-дүлөл самбырамы көрүштүг тур-рар. Клубтун ийн талламында экиж-терин баарын даштаан, цементиле-каан. Экиж бажында «Шуйнун клубу» деп каан көстү, чараш үкүктөр-лөр деп каан чалапта мрлтан-на көстүп турар.

Клубтун иштинге кире бөргө, дег-ем, каас фойе чырып дээр, сеткил-сөөк доран-на көдүлү хонуп кээр. Бултуранын, коммунистг кижизидилге ажалынын сөөлүгү одаа бо-ла-дыр деп чүвө доран-на билдир-е бээр. Клуб иштин агарты чугай-лап, эки доозул каан. Фойей до-гандыр улус олулар кылдыр кресло-лар тургускулаан. Дээрине лостра, ханаларда лампалар асыллаан — чырын дээрке бир-ле хундүл-ле! Ханаларда СЭКП ТК-ны Президиум кижизидилгенин портреттерин бол-гаш аны-бур көрүгүчүлөрүн, пла-каттарын чалап шимеэн. Фойеде шупту 20 ажыг көргүзүп-шимелдир.

Мынын көргүзүлгөр чүдө мында, клубта эвес. Клуб биле библиотек-а оларын фермаларга болган бригад-а-даа база доктаамал үндүрүп турар. Бот-көргүзүлгөрүн клуб анаа өзү ба-рышмаалайын, шин-на даштиг бол-гаш көрүштүг, уран чараш, кижилер-ин чайларга хаара тыртып кээр кыл-дыр чорутуу өйүндө үндүрүп турар. Келээни-не клубтун фойейнде кижилер чамдыктары танылаан, ой-наа, а бир чамдыктары ол көрү-гүчүлөр чанында чугаалашкан, бир-ле чүвө дугайында маргышкан тургу-лаан. Суурда «Крокодил» база чоруп турар. Ол айда ийн удаа көстүп кээр. «Крокодил» көстүп келген соонда, улус-даа дувуреп үнөр.

Клубта белеткел өрөөдүн көргөш.

Кинжизин сеткили ханар. Мында үш-шак көстүп турар. Оларын ажал-дыктарга, бирээниде хөжүм херек-селдери, бирээниде концерт хепте-ри, оларын агинлөөштерле таптын көчүг чыскай асыллап каан тургу-лаар, база бирээниде — оон, спорт херекселдери: шымыраалар, домино-лар, шашкалар, теннистер болган хол бөмбүт, четки даш еске-даа те-рекселер чыткылаар. Клуб нап-нонал музыканын бүрүн херекселдер-лиг. Клубтун музика бөлүмү а-национал музыканын хөжүмүн ор-ганизаастап турар. Бо клубтун кон-церт хептери болган оон херексе-лери чорутуу байып кел чорутуу. Ам 30 кижилг хорну бүрүн келдер каас чараш тоннарыг, еске-даа хеп-терин.

Көрүчүлөр залы 300 ажыг киж-и олулар креслолар-биле долдур сал-ынган. Залдын дээрини база-ла лостралыг болган ханаларында лам-палар асыллаан. Клубтун бүтү со-галарын агаан өйүгү көжөгелерлиг. Сена байырдал шинчилеп болган көрүштүг. Артык көжөгелде Шуйнун чайга чараш-чаагай бойдуз көстүп турар, а үстүндө СЭКП-нин Сүлде лемиз болган ажил республика-ларынн туттары, ийн чаагында пла-каттар, ийн талламында болган дун-дүндө ак-көк өнүгү кымыг көжөгел-дер, Иччаага спениним көжөгелде кымыл-хурен хилин. Клубтун чанын-да кышпа оттурал 176 кубометр мынты чып үндүрүлгөн.

Клуб чырык, чылым, арым-сылыг болган көрүштүг — сөөлүгү-ла кул-туранын одаа. Анаа кижинин кирп-сөөн кээр. Мурнакчылар ботта-рынн инаа — клубын мынтыг кыл-дып алдыр даш бо көрүлде үзүндө бүтү хөй-ниитини калбаа-биле кириштирген. Көрүлде комиссиязы болган клуб чөүлөдө сөөлүгү-ла ор-ганизааста ажалдарын чоруткан.

Колхоз баштар чери клубту сеп-төөриг 11 муң рублти, иштин дери херекселеринг барык 8 муң рублти үндүргөн. Бо аразында тос-уза шөфтөөннин организациама. Оон түннелде клубтун капитал септелгени кылды доомак: спени-ны, көрүчүлөр алын болган сес сонгаын шутт чарашкан. Клубтун ийн талламында ажилтер баарын це-ментилеэн, долгандыр чаа шпакет-никтер кылган, иштин шпакетчиле-лап, чугайлап, кинобуханын бүрүн септөөн, иштин болган даштыкы сонгаларынн рамазанын бүрүн сеп-теп, шилеп, замаллаан болган ажалдарын чымылаан. Клубтун сонга каратарынын пастерин бол-гаш спениним көжөгелени көрүштүг, чалап материалдар-биле чаарткан.

Клуб бугу ажалын колхозчулар-нын коммунистг мерелерин улам белдип, колхоз бугурутгенин улам көдүренине угаандыр чорутуп турар. «Мурнакчы» колхоз бо чылын күрүнө мурунуга алган социалистг хуалегелерин алдарлыг-биле күт-сеткен. Мында клубтун улук чуга-ажок бар дээрл чедер билдигир.

Клубта ыртын, тайчынын, ший-

ин, хымыг хөжүмүнү, уран чугу-ланын бөлүмүнүн, хор ажалды-турар. Көрүлде үзүндө клуб 50 ажыг концерттерин, оон иштинде 23-ту фермаларга болган бригад-а-даа көргүскөн, 5 улаа тематиктиг, 35 улаа даштаналга келээлери эрткиргилдөөн, 12 лекцияларын, 16 улаа беседаларын чоруткан болган ханз сөдуннарын, агитхуудустарын, 4 «Крокодилдерин», «Чанымктары» болган еске-даа көргүзүлгөрүн 160 чедир үндүрүлгөн. Клубтун эртри-рип турар массалыг ажалдары со-нуурганчыг болган даштиг. Ичча-ган чон клубуна көчүгүг ынак бол-гаш оон хундүлгөр. Илалыга тема-тиктиг келээлөр болган ужура-жымышкынар көчүгүг солун эртин, көрүчүлөрүн хаара тулуп турар.

Суурда дөрт маалыр-не бар. Олар-нын урут-ларын канчаар өстүрүп, кижизидилгелг турар дуржулазын чоң-га танымтырар сорулга-биле «Нелер көжээни» база эрткирген. Чол-лаа база-ла хөй чымылаан. Маалыр-не Би-чин-уругун дугайында бажы Сен-гига Чымыр-оол, еске маалыр-нелер дугайында бажы Дамба Булак олар илсепкелер кылгылаан. Оон соонда тус-тус кижилер чүвө чугаалаан. Келээге нелер дугайында тускый концерт болган маргыштыг оюннар болгулаан. Оон соонда «Өр-бүлгенин сан-дөөзү» деп келээ база өрткөн. Анаа уругтар салымчн повары Та-ваа-Самбу болган колхозчу Норуп оларын культурут амыдырал чуртталгамынн үдөгөр-чирөөн та-ныштырып база чамык уруг-ла-рынн багай кижизидип турар кижилерин шутуучулуп көргүс-көн. Оон соонда мурнакчы саанчы Бак-хөк, мурнакчы хөжү-Кок Хөдүй, тулуту Бажылар олар-биле ужуражымышкынарын эртри-рип килгилеэн.

Шуйнун клубу болуун бүтү-ле ажалын колхозтун бугурутгенин, илалыга оон мал ажалында хош-а-тыр чорутуп турары көчүгү солун. Агитбригада малчынарын эртин, чаа-чаа программалыг концерттерин көргүзүп, лекция, беседаларын до-ктаамал чорутуп турар. Бо клуб бо-луде үзүндө концерт көргүзүп, ра-йонун бир эрген болган кожалы Эрг-Барлык болган Аксы-Барлык чымылаа база оон көргүзүп чороян. Келээ ажал-агыт талла-биле бо аразында беш улаа лекцияларын кылган. Мындг лекцияларын эртри-Чедер-оол, Чүдүк, Данаа болган Ку-дурдуктай суглар көчүгү солун кыл-дыр эртрип турар.

Шуй клубу (оон эргелекчил Той-ду) болуун бүтү-ле ажалын көдө библиотекка-биле (эргелекчил Бек-лек), киноустановка-биле (механик Сарыг-оол) кады планан эртрип турар, иччалан ажал бугурут-лаа, солун-даа болуп турар. Анатолий Салчак дарагында клуб чөүлөдө 11 кижигүлүг, доктаамал ажаллап, клубтун чамы-ла ажалын шиптирлеп турар. Иччалан бо клубтун үдөгөрлг ажалынын үлс-енин клуб чөүлөдөдө эки ажалын-

Бай-Тайга районун Шуйда «Мур-накчы» колхозтун клубу — бүтү-ле мурнакчыларынн ылаа апарган. Клуб деп чүвө ол-ла болгай!

Л. ЧАДАМБА.

Солун, хөглүг болгаш сагыш-сеткилге тааланчыг

НОМЧУНУЧУЛАРЫ-БИЛЕ УЖУРАШКАН

Чогаалчы Олег Сагаан-оол, шулукчулар Юрий Кюнегеш, Анатолий Емельянов олар Ак-Довурак хоорайга чорозаран. Тыла АССР-нин Чогаалчылар эвлектинин баштар чедерин дарагы О. К. Сагаан-оол Тыга-нын чогаалчыларынн чогаалчы-чы ажал-чорудулазын номчу-чулар-биле болган ужуражылгага чугаалаан. Шулукучу Юрий Кюнегеш, Анатолий Емельянов боттарынын шулуктерин лом-чаан.

С. КУУЛАР.

СОЛУН ДУГАЙЫНДА ЧУГААЛАЖЫШКЫН

Тыганын аныктары солун-бис номчукулар конференция-зын киржикчилер «Шекер» совхозтун Биче-Тей салбырынн клубун долдур олурупкан.

Редакциянын төлөөн С. Күс-түгүг солунун ажалынын, оон бижизидилге-биле харылдаанын дугайын, моон сонгар кан-дыг чүдүлөрүн парларын, кан-дыг ажалдарын кылдыр деп тура-рын чугаалаан. Оон соонда солунун номчукулары боттарынын санал-оюнын, күдээшкенин иштеркен. Номчуку эи М. Чүл-дүм мында даш:

«Тыганын аныктарын» үр-гүлү номчул турар мен. Мыда парлап турар чүдүлөр солун, у-ла-шырадыг, кижизидилге, өө-редип болуп турар. Иччала-ла чамдыкка чызылган, шин эвес бижиттинген чүдүлөр бо-ла бол-гулай бээр-дир. Саяк дээр кижин эки малчын деп мактап би-жизип, ол ам малчын эвес болгай. Чоокта чаа үнөн солуга оон чу-руун тырттыргыш, үндүргөн шин эвес. Оон дугайын билгез автор билдирмелг болган болгай. Шак мындам чызылг солуга болду-ру.

бас болза эки-дир. Номчукулар С. Хеймер-оол, эи Хоюг-оол, Ч. Кежик-оол, С. Мижит-Доржу олар санал бергеш, боттарынын күдээшкенин чугаалаан.

С. ОЕШ-ООЛ.

Артистер болгаш көрүчүлөр

Республиканын хөжүм-шин те-атрынын артистер «Суг-Хал» совхозтун Ак-Даш салбырында сес чыл школарынн өөреникчи-лери-биле ужуражымышкы кел-ээни эртрирген.

РСФСР-нин алдарлыг артист Хургук Конгар, Тыла АССР-нин алдарлыг артистер Екатерина Кендеш, Оон Син-оол база артист Тамара Сат боттарынын чогаалдык ажал-чорудулазын дугайын чугаалаан. Ужуражымышкы соонда арти-стер солун концерт көргүскөн. О.

Ол мыкаш, республиканын хөжүм-шин театрынын артистер «Ары-нүр» деп шиян Эр-те-нин хонуга база-ла сонугураг-кан.

С. ШИРАП.

О. ЭДЕР-ООЛ.

ЧАА ЧЫЛДЫК КЕЖЕЗИНГЕ

Эрлин районун Ленин атты колхозтун Марен клубунун бот-тыныгыр уран чүдү коллектин Чаа чыла улук концертти белет-кен турар.

Бот-тыныгыр уран чүдү бөлү-мүмнерин илсепкейли киржик-чилер Дензин Крылов, Шура Се-резулар, Чекес Эрендей, Наташа Аракчаа, Чечек Намзал, Минчи-наа Суге-Баадыр, Саяна Күдөр болган еске-даа улукчу талап-чыларын уран мергежил чон-га сонугурадыр.

С. ТАМБАР.

ДАРЫЙ ШИИТПИРЛЕЗЕ...

Кымыл хоорай Советинин комму-наль ажал-агыл кидининин ийн ду-гар бажы эргелекчеге үнөм-чир, эр-ген кижилер хунуң-не эжи амы-ратпаштаан.

— Бажы соок-тур, чымылдыга батареялар мырнай янвие, кан-чаар бис? — дээр эргелекчел Ор-ловскийин кулаан конглап туруп бээр. Чижээлээге, 12-гн бажынын 3-ку эжинин чаламында тургузуп каан батареяларын эртен чылын адырып каапкан. А бо чылым де-кабры 5-те бир чуртакка соонуга чымылаптайн, кырма кырында ху-ваала черин долгаптарга, демги ба-тареялардан суг төгүлгөш, чалаы хөмө алган. Стесарлар чалаар ужурга таварышкан болган олар ээриг четкилел келген. Ол дугайын эргелекчел канчап чугаалавайн?

Чуртакчыларга бараан болуру экижидер даш, эргелекчин ажал-агылдарын шыдаптарган аргаларын ажаллаптайн турар деп база санап болбас. Балага сезону эгелээр билдир-гелдигин хөмүр салып алдыр ажа-шаан чок болган. Эргелекчел дарагы

Бакинынн бо сестеринде база ужур-ла бар. Оон чурттап турар ба-жынынн комитетинин дарагы Зоя Анаа-оол болу бени ийн айын ба-жыг хөдөөнүнн төлөөн.

Комсомольскай күдүчүнүн 8 ду-гаа бажынында чурттап турар эи Любимов үш айын бажыг хөдөөнүн төлөөн. Оон-өргөн чүс рубль чедер берген. Ийн-шү айларын бажыг хөдөөнүн эи Любтин биле ижнөөн эи Ширев база төлөөн.

Эргелекчел ымыг өр-ширелит-лерин санын санаар болза хөй. Олар-нын иштин өр-ширези 20 муң рубль четкен.

Эргелекчел ботунун өр-ширелит кижилер-биле чаргалажып чедер бө-өге, анаа хоорайынн сурганарынын улаа чедирип турары база хо-май. Ол албан чери 350 ажыг рубль өрелит демги-ле А. Бакина-биле а-лты каптал сугааша-лаа, ол киж-и өр-ширезин ам-лаа дегип төлөп бө-өдүлгөн турар.

Наймыскалдын чоргалары бол-ган эи чараш чуртталга бажыны-нынн девискеринде ол эргелекчел

дыг байдалга канчап таваржы бө-ргенгай? Эргелекчин дарагы эи Ор-ловский бажыг комитеттерин тургу-зуп ала-лаа, оларын ажалын хун бурду боттук улутурт кангал ком-итеттерин тургузуп алган. Бажыг эргелекчел хөй-ниити-биле кошкак харылдаалыг. Күзүн чедер донгалакта чурттакчыларга ыш тарым онгар-лар казар деп шала-баш чарлап, бичин ооларын бажынарже ай-былгаалаан. Бо ажалы эки органи-заастап, тайылбыр ажалын чоруткан болза, ук ажал бүдө бээр турган.

Иччала-лаа ол ыччар бүтпөз, түннелдиг хөй акша-хөргөниг анаа чарыглар ужурга таварышкан. Бажын камгалагында хамарыш-лар тайылбыр ажалы база кошкак.

Үтүндө айтылган бо четпес-терин уауткап турган, 26-гн квар-талын олакта черинин ажалла-чыларынга контролду ымылап турган, ымылап кварталын олакта талазы-биле хангыртанган үлс-енин-биле экижизинин айтырын лары шиптирлөөр өй ам келген. Ве талазы-биле Кымыл хоорай Со-ветинин күткөөк негеделин, конт-рольду ымылап херек.

М. САГДЫ.

Үшкү арын

1965 ч. декабрь 18

ШЫН

ТӨГҮНҮНҮН ТУРАСКААЛДАРЫН
НАМГАЛААР

Төгүгүнүң болгаш култураның тураскаалдарын намгалаар дугайында конференция Туран хоорайга болган. Аңаа бо нитилелдин сорулгаларынын, оң район салбырынын ууртунчу органдарын болгаш республиканың чөвүлел конференциязынга төлөзлөр сөзгүр дугайында айтырылдары чугаалашкан, ол нитилелдин Би-Хем район салбырынын баштаар черинин даргазына Н. В. Селиванов, оң 16 кемитүгүнө, республика конференциязынга 10 киши составтагы төлөзми соңгаан.

Районунуң девишээрине төгүгүнүң болгаш култураның тураскаалдарын намагааларын район салбыры буюруну-биле холга алырын конференциянын дөңсөөсүндө айтыпкан.

М. БЛАГИЛИН.

АЖЫЛЧЫНАРНЫН ЧАА ОТЯДЫ

Кызылдың № 3 профессиональ-техниктиң училищезинге машина-трактор паргынын септемег слесарьларын тускай эртемниге кунурун шыггалдарын 21 киши туткан. В. Петров, В. Хертен, Н. Писарев олар кончук эки доосканнар. Бүдүрүлгө практикаларын эртирген сөөлүндө, оларга слесарьнын шызылгаларын тыспыр болгаш олар «Сельхозтехника» каттыкшышынын район салбырындагы барып амылдаарлар.

И. ОЛДЫРЕВ.

геп болур силер» деп аңгырагалар.

Ийн, бистид бичил салгаларымызга бузур болур. Оларын өөрениринге, амылдарыга бүгү таарымчалыг байдалар тургустунган. Школарлар, институттар оларнын эргезинде, шымырак билгилди башкылар оларнын мурнунда. Бүдүрүлгелерин экин оларнын мурнуна кезеде амык, чаа-чаа машина-техника оларнын холунда. Тываның арктикалыг шыгжамырларын хаалгалар шыгжартайдир ажиттынын эгел берген уезе. олар эртемниң бекитеринче чүткүлдүг бурун-гаарлаарлар. Олар чоңа керектиг бүгү-ле профессионалыг чөп ая, хостуг тыванын, бурун аргилер элери болуп шылаарлар.

С. ПАВУ,
«Шыкын» корреспондентиз.

Улус судтарынын
сонгулдазынга уткуштур

Районунуң улус судуна сонгулда талам-биле Аастың № 3 сонгулда участогунуң сонгукчулары уду шийткешчинге кандидат Х. Ш. Ширин-биле ужурашкан. СЭКП Токму районунуң талам аш А. Доржу илеткеч кылган. районун ажал-агы болгаш култура тургузушуктуула кылдыгы амылдарын болгаш районунуң мурнуна салдымып турар сорулгаларын чугаалаш, ССР-нин Дээди Советинин VII сессиязын материалдарын сонгукчуларга тамыштырган.

Санаал берген улус район судунуң чорудуп келген амылдарыга анализир берип, кандидатка чагыларын берген.

Эш Ширин район судунуң улус шийткешчинге амылдап келген уезинде ийитилди болгаш хамаатыларын эрге-ажыктары дээш билдин, күжү салып, амык чоннарын хуудуктелия алып чорудурун билдир бис, чонун шымы огу дээш даарта бадылашканын бээрине бүгү сонгукчуларын кыйгырып тур мен — деп, «Совет Тыва» колхозта кыргавнар чөвүлелин даргазы Ч. Серен болупуна санадын дооскан.

ЧУРУКТА: улус шийткешчинге кандидат Х. Ш. Ширин.

Сөз болгаш фото Д. КЫСЫГБАНЫНЫ.

Районунуң улус шийткешчинге кандидат И. Ф. Петухов-биле ужура-жылга «Сельхозтехника» каттыкшышынын район салбырын кол-лективинге болган. Сонгукчулар Галкин, Петухов олар кандидатка ча-гыт берип чүве чугаалаш, дуржулгагы юрист Иван Федорович Петухов сонгукчуларын идегелин шызыдып шыдар төлентип кандидат деп чугаалааннар.

П. ПОВОП.

Улус шийткешчинин кандидаттарынын сонгукчулар-биле ужуражымынчынары Чоон-Хемик районга эртилгез. Шийткешчиге кандидат Макал Хуртүлөвчиге Байкал-биле ужуражылга «Тыва» союзто Холдерге салбырынга болган.

Хоочун хойку Монгуш Достанай ирей болупуна саналыга улус шийткешчинге кандидат Макал Байкара сонгукчуларын идегелин шызыдып шыдар дээрин база ол дээш бадылашканын бээрине сонгукчуларын кыйгырган.

Редатор К. К. КУДАЖИ.

О. ИРГИТ.

маргылаарын кол судьямы.

ДЕКАБРЬ 18-ТЕ

«НАПЫРАЛ»: «Моргул, чеме чок» 10.50, 12.35, «Чаныс илчир-беде кичилеткеннер» 2.20, 4.15, 6.10, 8.05 шактарда.

«БАА-ХЕМ»: Уугуларга дириг-чуруктар 10, «Гусар баллады» 11.15, 1.15, «Честен-натгы аяң» 5.15, «Поезд-биле келген кичилер» 3.15, 7.15, 9.15 шактарда.

«ЕНИСЕЙ»: «Дургуннап чорур» деп турда» 2.40, 6.40, 8.30 шактарда.

«ВОСТОК»: «Нолумб» хемеден келген 9, 11, «Блокоттан арым» 3, 4.50, 6.40, 8.30 шактарда.

рыскалды секретарынын 23-35, партияга амылгал кылдызын 23-54, агитация, пропаганда кылдызын 37-13, кааа ажал-агыт кылдызын 21-47, улестур кылдызын 22-64, чагаа, амылгал болгаш кааа корреспонденттер база совет тургузу болгаш амылгал кылдызын 21-27, иштиги информация кылдызын 20-60, бухгалтериянын 31-75, корректорларын 27-41. Солун келбей барганда, 32-75 телефон-ке долзар.

ТС—00969.

УШ САЛГАЛДЫН КИЖИЛЕРИНИН УЖУРАЖЫШКЫНЫ

Районунуң Култура ба-жычы. Чымылгарын аразынды-жызу-буру наздыг кижилер: пио-нерлер, комсомолчулар, комму-нистер. Хөгжүмүң таалаантуулур келгеннери чымы-биле уткуп турган. Аныктар таанымал, ой-нап холгез. Улус наздыглар-нын чамдыктарын бөлүк-бөлүк кылдып тургузупкан, боттары-нын сактымынчынын солуккан, сеткил хайымынчынын өөрүш-күзү-биле долдунган тургулаан.

Пioneer медезиниң үнү чалгы-ланган сонда, чымылгар хол-дуг музикалык чалгынын айым-биле долдур олуртуптар. Президиум столунун артында — пионерлерин, комсомолчулар-нын, коммунистерин төлөзкери-лер болгаш хоочун аразычар: К. К. Дилгизкеч, М. Д. Байкем-ля, К. С. Чамдык, Х. Н. Дар-жа.

ВЛКСМ районунуң секретары Кызыл-оол Куулар уш салгалдык кижилериниң ужуражышкын ке-жээниниң ажиттыгын чарла-ды. Ол Тываның Аныктарын Революстуг Эвилелин амыл-чорудулазында агаалаш, бөгүн-гү комсомолчу амылдарга чедир доңчулап чугаалаш, хоочун а-разычарын тус-тузунга сөс бери-леди.

Хоочун салгалдык кижилери-

нин анык өскенге чугаалап со-нуургадур чүвези-ле хой. Тыва-нын алгы демиселинге революстуч аныктарын киржилгези, үстөш хөөлөп каан калбак амыкка ший баштыг амык-биле үжүктөр көжүп бижикке өөредиринге чүткүлдүг киришкен, революстуг нам, ча-зактың шийтирлерин суртаалда-рынга, оларны амылдарга бот-тандырарына, аразычарын муунакчы ролю, чаа амылдар дээш чүткүлдү болгаш оон-лаа мыйай солун чүдүлери олар амы үениң анык салгалыга чугаалап бергенер.

Шары бажы мууун, тараа та-рип чораш тыва оолдар, кыстар-муну күчүлүг тракторну канчаар муунаканын уш Чамдык болупуң чугаалаш чүрүп көргүстү. Оң чугаалаш диниң олурган кижиге «Шары, буга көжүп алгаш, тра-кторга канчап деңизер, чалга-шүшпөң кижилерин Чамдыкка канчап деңизер» деп ирны чай-гаар-ла сакты хонуп кээр. Кара-Сал Санданович пионер лагерин-ге чораша, «Элегес» күрзакон-иң тракторларынга чораша, бөгүн-гү комсомолчу амылдарга чедир доңчулап чугаалаш, хоочун а-разычарын тус-тузунга сөс бери-леди.

Хоочун салгалдык кижилери-

Чамдык ам СЭКП-нин XXII съездин аттыг колхозтун киче-нер-механиги.

Чо, согу-биле баг адып чораш тыва аныктар Октябрь револю-циянын ачымында Ленинни ном-нал-биле чечселенгеш, соци-алист Ада-чуртка аймак диге-лип келген биде ок-бооку холга тутташ, хой национал акы-дуңма-лары-биле кады немец фашистг араатын дайыннарга улур ча-ныс-сыныш чок демисежи тур-ганин тыва аныктар эскадронуң комиссары чораш Монгуш Дан-зынович Байкемлял кылтыгың чугаалады. Аймактан тура ком-сомолдун, партиянын амыл-кымын келген ол хоочун комму-нист ам «Чыраа-Байсы» совет-та амылчын комитетиниң даргазы.

Боттарынын хостуг шактарында тесек төсөргөндө, кымык адыр-дан, амыкка, дашка хөөлөр чүрү-рунда өске кымыр чүве тыппай чораш аныктарын үжү-би-жикке, школа, сургуу чүвези-че сундукканын, оларын аразы-дан бүдүрүлгенин, хон чүдүлүг, эртемниң, култураның кандыг талаатыг кижилериниң өзүп үнгенин Чадаан школазынын баштайгы директору чораш Хер-те Наймырович Даржа болгаш аразычар. Араттыг Революстуг Намын хоочун амылдаркымы

чораш, ам райкуском даргазы Константин Канчырович Дилги-жек олур чугааладылар.

Даштык эжелекчелериниң иш-тики феодалдарын эжелек зарла-лымын алаанга чүс-чүс чылдар дургузулда хоозураттырып чо-раан, ым-сым, үс-човуур сым-мас турган эрги Тыва Октябрь резо-люциянын ачымында улам че-чекселди олурар социалистг чаа Тыва кылдыр канчаар хуулу, сайзырап келгени сатышка чүрү-түпүп турду. Ол хөгжүлдө амы үениң аныктарын чораша-ландырбышаан, оларга бурун-гаарлашканын чаа харымсалга-зын оонап тур. Кижилери чүлө-аит, шарынч дузды-биле аргы-жык чораш черин дээрине каас чараш самолеттар кылтып чоруп турарыга, черинде ави-томашналарын кырып турарыга канчап өөрү-дүс боор! Самдар кара өглер би-ри-бире берген турган шынаалар-да, доргунерде чараш чагай суурларын өзүп сайзыраанын, дү-бө боорга Илчипиниң лампо-кадарын чеп болганда чайнап турарына канчап чорашааланы-мыз! Эзи черлерде улестуруң кү-чүлүг төптериниң тургустунган кижиниң бурунгаараар хей-адын канчап көдүрбөз!

Тываның социалистг оруктан

бурунгаар хөгжүлдө дээш кү-жү харымсалыгы, чымылгар дуржубай демисежи чораш хоочун аныктарга бо үениң амы-лык-өскөн уруг-дарын өөрүп чет-тиргенин илереди, оларга ботта-рынын амык-херээн илеткек, оларнын амык-херээн дилми-би-ле уламчыларын аңгырагалар.

— Чаа амылдар дээш демис-селдиң туугун силер шыкымнай келдиңер. Ону бистер база шы-кымас бис — деп АТА-нын пи-жерери Н. Земков, анык тран-спортчуларын амык-херээн чуга-алап тура, медегелди.

Шолада комсомол, пионер ор-ганизацияларын эки өрөмдөгө, бижып салга-чүрүм, дээш кан-чаар демисежи турарын Чадаа-нын № 1 школынын он бирги класзынын өөреникчиси Таяа Дан-гыш-оол, № 3 школынын алдыг класзынын өөреникчиси Люда За-мыкина олар чугаалашыаан, ком-мунизм тургузуучуларын тө-лөстүг салгалдары болурун дү-лөзгөнгө.

Октябрьтартын мурундан бай-ыр чедирп тура, үшкү классы Оля Паву «силерниң назынчы-нын салгал алган бис, силерниң амык-херэонери салгал алыр бис. Коммунизмниң илеткелиг тургузуучулар болурууска иде-

Пролетаржы чаңгыс эптиң итали социалистг партиязынын 1-ги съездизи

РИМ. (СЭТА). Римде «конгресстер ордузунга» Пролетаржы чаңгыс эптиң итали социалистг партиязынын бирги съездин ажиттыган. П. Ней-ни баштаан Итали социалистг пар-

тиянын барын удуруталазынын политиктиг улаанышы-биле чөп-шээрешпес болган ужурунда, ол партиядан үгөн-чөөн социалистг Пролетаржы чаңгыс эптиң итали социалистг партиязын 1964 чылдын январьда тургускан.

Пролетаржы чаңгыс эптиң итали социалистг партиязы болупуң туруп келгенин ийн чылдарын дур-гузулда аңгы демиселин болгаш пролетаржы интернационализмин тургустарына туруп, Италида бот-тук политиктиг күш болу берген. Итали коммунистг партия болгаш өске-даа демократтыг хой-ниити ор-

ганизациялар-биле итали Пролетаржы чаңгыс эптиң итали социалистг партиязы амылчын аныгынын, чүртү-түп бүгү амык чоннарын амы-дыралчы эрге-ажыктары дээш, тай-бынга амыкшылдыг хамаарышпас даштыкы политиканы Италинын чо-рудары дээш шудуруг демисели чорудуп турар.

Пролетаржы чаңгыс эптиң итали социалистг партиязынын бирги съездинде 800 хире делегаттар, а ол ышка даштыкы төлөзлөр олур-жуп турар. Партиянын чыгыне се-кретары Туалио Веккетти илеткек кылган.

ГСЧП ТК-нын Политбюрозунун
отчёду

БЕРЛИН. ГСЧП ТК-нын 11-ги пленуму Берлинде болуп турар. Ол пленумта ТК-нын Политбюрозунуң кежигүчү болгаш секретары Эрх Хонеккер Политбюроңуң отчёдуң кылган. «Совет Эвилели-биле амы-дунмалыкты сымар кады амылда-жылга социализмни калбаа-биле тургузарында бистин чедипшине-ристин үндөшүн болгаш Герма-ниянын империализминин чарыл-дырганын амык эртеринче ула-дыр» деп, Эрх Хонеккер ула-дыр ГДР-ниң чорудуп турар нацио-нал политиказын чүтүлө кезип болур» деп, Эрх Хонеккер медег-елди.

1965 чылдын сентябрыда Совет Эвилелинге Валтер Ульбрихт баш-таан ГДР-нин партия-чааа төлө-злөрүн аян-чорунуң дугайын чуга-алап тургаш, илеткеччи болза, ол аян-чоруктун түнөлдөрү ийн күрү-нелерин эвилелинги экономиктиг үндөшүн бижылган турар дээрин айткан.

1966-1970 чылдарын үезинде ГДР биле ССР-нин аразында салыг

дуржулгазынга ат салышкыны чоңоң чаа Берлинге болган. Ол дуржулгазын отчётта бели-биле үе-ле көрүп турар. Бо дуржулгага болза 1970 чылга чедир республика-нын улус амык-агынын хөгжүлгө-рин перспективтиг планынын ший-тирилг үндөшүн болур эргелиг дээрин илеткеччи медегелди.

Отчёттун бир бөлүгүнө аны дуңма партиялар-биле ГСЧП-нин хары-лааларын хөгжүлдөшүн амык-агы-ныгларын чыраткан. «Бистерин башкалардырп турар эвес, а кат-тыкшымын турар чүдүлгелер бисти-пайга тургусушаан» деп, Берлинге коммунистг интернационал чыгыс эптиң өлгө болгаш сымар катты-жымынчынга дузалан турар бис» деп, илеткеччи медегелди.

Түнөлдө илеткеччи ГСЧП-ниң 20 чыл болур оюнга белекелге до-ктаган болгаш оон-биле холбаштыр партия организацияларын мур-нунда тургустунган сорулгаларын айткан.

ЧЕМПИОН АТ ЧОКШУЛААН

Республиканың хол-шыдыраа та-ламы-биле маргылаады болуп че-дип турар. Ында ам он бир сал-гал эртен. Ынчангап баштайгы түнөлдө ам үдүрүп болур.

Кайгамчык чедипшинеиниң Ма-лиа Хомушку көргүскө. Ол дээр-ге, боттукчулар чедип алган. Улаштыр төлөлдөргө чедип алган. Ындыр боттукчулар бо ышка харымсалдыгы, шымык статистыг маргылаадырга хаа тавармыр. Оң ойнап турар — теорияны эки би-лири, боттадым, дилдими, чогадык-чы аргазы-биле өскөлдөргө мала-дыг удурунчыгы бичиле-ле ча-дыг кылдыпканда, ону ол дораан амылгалар. Чикээ, анык ойнакчы Кай-оол Саян карам-биле ойнаш, эрстиг удурунчалыг турган. Оон ха-йым болур хире төнөр чыгап олур-да, Саян чүвени канчап билдир, ма-хантарын көрбөй баар чадава-дыш, камгалаан суурадым каа-тарда, Матла Хомушку ону дораан амылгалар, дүжүп бээрине алба-даан. Хомушку ам кымга-даа утур-байн, 10 санын чедип алган.

Анаа ол ол салнар чүвү берип турар? Хол-шыдыраа талам-биле чаа классификация дурмуң угу-гаар мастере кандидат ат чедип алырын бир негелдеш мындыг: шүптү бирги разрядкалар ойнаан 13 кижилең эвээш эвес тургирге ки-ришпеш, 75 хуу санын чедип алыр болза, бирги кандидат баады (хе-рек сан) чедип алыр, оң сонда баа катап кылдыг түнөлдүг болур болза, мастере кандидат атты тып-сыр. А Матла Хомушку эртен ре-спублика маргылаадынга бир кан-дидат баады алган турган. Ынча-гап ол ам тываларын иштилоп шыдыраа талам-биле мастере кандидат атты бир-ле дугаарында

чедип алыр аргалыг болуп турар. Ам Хомушку командировкалап чорутканы-биле эртен ийн салым чедип ойнааш. Анык чылдыг чөм-пону Хеймер-оол турган — бистин бир шымык шыдырамыс. Ол баштайгы ойнакчы сула болуп. Бу-ялды Хомушку болгаш хоочун шы-дыраачы Биче-оол уттуруп, Саян биле хайымнаан. Оон сонда чогуур түнөлдү үдүрүп, ам ботун холга а-нык кел чыдар. Христифоров, Ме-ни-оол, Кенин-Лопсан, Чыргал-оол ышкап шымык ойнакчылар ол удуп алган. Хеймер-оол 7½ санын, турнир таблицаынын ийн-ги черинде.

Үшкү черде динамочу Николай Чыргал-оол Сөөлүг салгыларда Бер-кович, Забөөв, Лисичкий, Биче-оол чедип алыр аргалыг болуп турар.

Ушкү черде динамочу Николай Чыргал-оол Сөөлүг салгыларда Бер-кович, Забөөв, Лисичкий, Биче-оол чедип алыр аргалыг болуп турар.

декабрь 18, 19-та

ИСИДОР ШОКТУН

«Бурган-сүзүгүн комедиязы»

деп шийзи үнер. Шийини эгелээр: Декабрь 18-те кежээкин 7 шакта. Декабрь 19-та, хүндүс 5, кежээ 7 шактарда. Коллективтиг чагыларын хүлээп ап турар.

ДИРЕКЦИЯ.

Бо колдубий уруглар наш назымын хөглүг үезин билбес. Оларын ойнаар тайы чок. Идны кичи чөгөтүп чүвени амыл-даш алды-биле завод азы фабрикага калын-биле кады чорук-канда, бичи ким уруглар деп чүрү, чарычыг чуртталга черин ашпап, арылгар болгаш самдар хевин сөтээр бо-ла.

СЭТА-нын фотохроникамы.

Чаа чылдын чагыдылгазынга
НИИТИ ТҮННЕНИ ӨӨРҮНЧҮГ

Тываның амык чоннарын парта-лаага сонугралдынын белезин-ден база бо чылдын чагылыгы кан-дыг-даа кызыгарлашкын чокка чо-рутканы-биле 1966 чылдын парта-лаага чагыдыла республикага багыт эвес эртен.

Республикада парта-лаага чагыды-чылдарын саны, солунгарын бол-гаш журналдарын тиражи элөң өскөн. Бо чылдын ийитин-биле 105 муң экземпляр солунар болгаш журналдар чыгаттыгын. Ол дээр-ге, 1965 чылдын чагылыгында деңзө-ре 11 муң экземпляр хей бооп тур-гар. 1000 кижиге оонаштыр алырга, эртен чылдан база көвүдөн бол-гаш ортуна-биле 500 чылга оона-жып турар. Ийитиле-политиктиг журналдарга чагылганың саны база өскөн.

Солунар болгаш журналдарын чоңа таралар талам-биле эки түн-келдерин Кызыл хоорай чедип алган. Эртен чылга боадыра, мында 6 муң экземпляр солунар болгаш

журналдар хей болуп турар. Тоңу район парта-лаага таралга-зын эртен чылгагы деңзеденде база ашкан. Ында муң кижиге-ле 108 солунар, журналдар оонажып турар. Ол ышкаа Каз-Хем, Би-Хем, Барыш-Хемик районнарын пар-тия, комсомол организациялары ча-гылганы эки организациянында, амык чоннар хей чагылгалыг бооп турар. Парта-лааны хей-ниити тарал-дыкчылары, хей-ниити организа-циялар болгаш журналдар ча-гылганын бо чылдын илеткектг ки-ришкенин медегелдээр өөрүчүт.

Ынчалза-даа 1966 чылда солунар болгаш журналдар чагыдылгасы бү-гү черлерге организацияг, эки эртен деп санап болбос. Парта-лаага ча-гыдылганы багыт организациянын түнөлдө Тес-Хем, Улуг-Хем бол-гаш Чоон-Хемик районнарда чагыт-тыгын солунар болгаш журналдар муң кижиге оонаштыр алырга, эртен чылдыгдан куудулаан. Бай-Тайга районда «Союзпечать» эш С. Дил-

гижек начальниктел турары аге-кти-дел парта-лаага чагыдылгасы чоруп турда, чагылгалар сайгарын кылдыр амыкка кончук багыт чоруткан. Ын-чангап ол районда чагыттыгын со-лунар болгаш журналдар муң кижиге оонаштыр 296 экземпляр болуп турар.

Чамдык районнарда парта-лаага та-ралдырга дузалар чөвүлелдер тур-густунушаан, а тургустунган черлер-де ол чөвүлелдерин харылааа орган-нары партия организациялары чет-те амылгалыг турар.

Топ солунгарга болгаш журнал-дарга чагылганын түнөлдө респу-бликада кылдыган Оон-биле кады парта-лаага чагыдылгасы ам-лаа үр-гүлдүлөп турган деңзедээр херек. Бистин республиканын солунгарын 1966 чылдын январь 1-ден эгелеп алыр кылдыр ам-лаа чагыдып ап бо-лур. Кол чүве болза, солун, журнал буруу элериңе чогуур үезинде чет-кен турарын хандырып болур.

А. МАКСИМОВА.

Төрөөн чурттуң өскерликчизин
шыңгыш шийткен

КРАСНОДОН. (Луганск обла-сти). (СЭТА-нын корреспондентиз). Тө-рөөн чурттуң өскерликчи, саттыны-чызы, гитлержи полицейи чораш Иван Мельниковтун херээжин тала-зы-биле амык суа чорудулаан Кра-снодон хоорайнын Култура ордузун-га уш хун уругчулуп келген. Лу-ганск обласы судунуң кеземче тө-рөөнин талам-биле суа коллегия-нын (област судунуң даргазы А. П. Шипилев), унушкунуң сессиязы ук херекти көргөн. Куруне адалак-чымын обласчын прокурору И. В. Колесов.

Краснодон фашистерин тур-ажелеп алган баштайгы хунеринде-

ле И. Мельников Төрөөн чуртка ө-скерилген болгаш пролиейжи болу берген. Совет болгаш партия амыл-дыкчыларын, «Анык гвардия» деп чажыт комсомол организациязын кижигүнерин тууду чорудулаанын И. Мельников киржил, айымыга та-варышкан кижилерин калыг-дошкун-бу-биле аттең-эрилеп, оларын эт-хорейжанын үтөп ап, мадыр кра-снодончуларын маажылап өдүреринге киржил турган.

Ийчылда-даа кеминг идегеттен шыгымын эжең негеп алырын ол үеи келген. Краснодон ажит амыл-дакчы комсомолчуларын хаалагып өдүмүңү төвүгүнү дугайын ол

уш хунерин дургузулда база катап дынаан. Суугун мурнуңа 30 хире кижиге — кычылдалга таварышканнар